

İnsan Klonlama Kararına Tepkiler

Geçen ay bir Grup araştırmacının çocuk sahibi olamayan çiftler için insan klonlayacaklarını açıklaması, bilim dünyasından yoğun tepkilere neden oldu. Gerçi bu yolda açıklamalar daha önce de yapılmıştı. Üç yıl önce Richard Seed adlı bir doktor, ABD'nin Chicago kentinde bir insan klonlama kliniği açacağını duyurmuş, daha sonra da kendi karısını klonlayacağını açıklamıştı. Kanada'da yaşayan Raelyenler adlı tarikat üyeleri de, insan klonlama konusunda "ilginç" planlar öne sürmüşlerdi. Ancak her iki açıklama da, kamuoyunca fazla ciddiye alınmamıştı. Ancak bu kez uzmanları endişelendiren, açıklamayı yapan grubun, tartışmalı hedeflerini gerçekleştirebilecek teknik beceriye sahip görünmeleri. Uzmanlar, böyle bir girişimin hem anne hem de klonlanmış çocuk için büyük potansiyel tehlikeler yaratacağı görüşündeler. İnsan klonlama hedefini açıklayan ekibin başkanlığını, Roma Klinik Obstetri ve Jinekoloji Enstitüsü'nden doğurganlık uzmanı Severino Antinori. Bu araştırmacı, daha önce de 62 yaşında bir kadını tüpte döllenmiş embriyo aşılıyarak hamile kalmasını sağladığı için tartışmalara ve medya ilgisine yabancı değil. Ekipte ayrıca, Lexington'daki (ABD) Amerika Androloji Enstitüsü'nden üreme fizyologu Panos Zavos ve İsrailli biyoteknoloji uzmanı Avi Ben-Abraham da yer alıyorlar. Araştırmacılar, kaynağını açıklamamakla birlikte "sınırsız bir bütçeye" sahip olduklarını ve deneyi, adını sakladıkları bir Akdeniz ülkesinde yapacaklarını belirtiyorlar. Ben-Abraham, İslamın ve Yahudiliğin insan klonlama kavramına daha açık olduğunu iddia ederek bu ülkenin bir Arap ülkesi ya da İsraill olabileceği

Amerika Androloji Enstitüsü'nden üreme fizyologu Panos Zavos, insan klonlama yöntemini açıklıyor.

yolunda ipuçları veriyor. Üçlü, kocaların kısırlığı nedeniyle çocuk sahibi olamayan aileler için klonlama uygulayacak. Antinori'ye göre 600 kişi deneyler için sıra bekliyor. Grup, pek az teknik ayrıntı verdiği basın toplantısında, kuzu Dolly'nin klonlandığı tekniğin kullanılacağını açıkladı. Bu yöntemde bir beden hücresinden alınan çekirdek, kendi çekirdeği alınmış bir yumurtaya aşılanıyor ve klonlama süreci bir elektrik şokuyla başlatılıyor. Ekip üyelerinden Zavos, grupta ayrıca birçok hayvan klonlama uzmanının da bulunduğunu belirtiyor, ancak "güvenlik nedeniyle" isim vermekten kaçınıyor. ABD'nin Massachusetts eyaleti, Cambridge kentinde bulunan Whitehead Biyotıp Araştırmaları Enstitüsü'nden Rudolf Jaenisch ve önde gelen başka bazı araştırmacılar, insan klonlanmasına şiddetle karşı çıkarak, döllenmiş yüzlerce yumurtadan tek tük elde edilebilen çok az sayıda memeli klonlarının ciddi sağlık problemleri taşıdığına dikkat çekiyorlar. Jaenisch, "Çoğu, doğumdan hemen sonra ölüyor, ya da beyin, böbrek ya da bağışıklık sistemlerinde ciddi anormalliklerle dünyaya geliyorlar" diyor. Araştırmacıya göre şimdiye kadar klonlanan beş memeli türünden hepsinde ortaya çıkan bu

aksaklıkların, insanda da ortaya çıkmaması için bir neden yok. İskoçya'daki Roslin Enstitüsü'nden Dolly'nin yaratıcısı Ian Wilmut, geçenlerde doğan bir klon kuzuyu, mükemmel fizik görünüşüne karşın, solunup bozukluğu nedeniyle öldürmek zorunda kaldıklarını, otopsi sonucunda da akciğerlerini yöneten kas ve damarların bozuk bir biçimde gelişmiş olduğunu farkettilerini vurguluyor. Wilmut, "Aynı hasar bir insan klonunda ortaya çıkarsa ne yapacaklar merak ediyorum" diyor. Araştırmacılara göre bir insan klonu, annesinin yaşamını da tehlikeye atar. Memeli klonları genellikle normalden bir hayli büyük oluyor. Bu klonlara hamile olan dişilerin bedenleri tehlikeli biçimde şişiyor ve çoğu düşük yapıyor. Antinori'nin ekibiye bu sendroma yol açan problemin, embriyonun tutulduğu kültür ortamıyla ilintili görüldüğünü, ortamdaki maddeleri değiştirerek sorunun üstesinden gelinebileceği görüşünde. Tüm eleştirilere karşın ekip, takvimi uygulamaya devam ediyor. Üç araştırmacı, önümüzdeki Ekim ayında Monte Karlo'da bir araya gelerek planın "ince ayarını" yapacak. Ekip, iki yıl içinde ilk embriyoların rahme yerleştirilebileceğini umuyor.

Science, 16 Mart 2001